

ENERGIEZUINIGE GLASTUINBOUW IN EUROPA

Als we gelijkenissen moeten zoeken in de glastuinbouw in landen van de Noordzee-regio, dan kunnen we die zeker vinden op vlak van energie. Weliswaar zijn er voor wat bijvoorbeeld alternatieve energieopwekking betreft, grote verschillen tussen Denemarken, Duitsland of België. Toch zoeken we allemaal naar oplossingen om glastuinbouw steeds energiezuiniger te maken ondanks de soms beperkte natuurlijke input van licht en temperatuur die we soms krijgen in vergelijking met meer Zuidse landen.

.....
Bert Schamp, foto's PCS

Het GreenGrowing project probeert hieraan tegemoet te komen door de samenwerking tussen de landen die aan het project deelnemen, te verbeteren. Gesteund door het Interreg IVB programma en de Europese Unie heeft dit project als taak energie-efficiënte teelttechnieken te promoten bij glastuinders. Op 23 oktober 2013 werd daarom een studiedag 'Energiezuinige glastuinbouw in Europa' georganiseerd door PCS en PCG (de Belgische partners in het project) waaraan een 90-tal personen deelnamen. Van zowel Duitsland, Noorwegen, Denemarken als België kwamen getuigenissen over hoe onderzoek in de glas-

verwarmingsbron en warmtepompen voor het gebruik van laagwaardige warmte gecombineerd met ontvochtiging en koeling. De derde buitenlandse spreker was Carl-Otto Ottosen (Aarhus University, Denemarken). Hij gaf een samenvatting van de brainstormsessie die de studiedag voorafging. Deze had tot doel een toekomstvisie te ontwikkelen voor onderzoek in de glastuinbouw in de Noordzee-regio. Volgende werkpunten kwamen uiteindelijk naar voor: energiezuinige klimaatregeling, innovatie in serreconstructie, toepassing van ICT en modellen in combinatie met gebruik van plantsensoren en de zoektocht naar cultivars met een lagere energiebehoefte. Tenslotte moeten onderzoeksresultaten sneller de teler kunnen bereiken zodat deze in praktijkcases worden omgezet.

Van Belgische zijde presenteerde Bert Schamp (PCS) een samenvatting van mogelijk energiebesparende innovaties. Evert Eriksson (PCG) bracht een overzicht van het semi-gesloten telen en gebruik van warmtepompen en geothermie, Inge Goessens (Innovatiesteunpunt) somde enkele mogelijkheden op om de energiefactuur te verlagen door gebruik van scherming, houtverbranding, micro-WKK

▲ Carl-Otto Ottosen van de Aarhus University geeft uitleg over de aanpak van energiezuinige glastuinbouw in Denemarken

tuinbouw in die landen inspeelt op het energievraagstuk. Dirk Ludolph, werkzaam op de Landwirtschaftskammer Niedersachsen, gaf aan hoe Duitse glastelers omgaan met energiebesparing in bestaande glasbestanden en nieuwbouwprojecten. Het gebruik van PCM's, energiezuinige kasdekmaterialen en diverse aspecten uit het ZINEG-project kwamen daarbij aan bod. Michel Verheul (Bioforsk, Noorwegen) had het dan weer over het gebruik van LED's in assimilatiebelichting, houtverbranding als alternatieve

▲ De deelnemers van de brainstormsessie die de studiedag voorafging

en Bart Verstrynghe (KBC) sloot de infosessies af met een overzicht van de financiële mogelijkheden bij innovatie in de glastuinbouw. Het gevulde programma en de discussies met buitenlandse projectpartners werden door de aanwezigen dan ook gesmaakt. Voor herhaling vatbaar dus!

- Alle presentaties van de studienamiddag zijn terug te vinden op de PCS-website, onder 'Actueel'.
- Het GreenGrowing project is een samenwerking met partners uit Denemarken, Nederland, België, Duitsland, Noorwegen en Zweden om het energieverbruik in de

glastuinbouw te reduceren, met de steun van het Interreg IVB North Sea Region Programme en de Europese Unie. ■

Onderzoek met steun van de Vlaamse Overheid, het agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie, de Provincie Oost-Vlaanderen, de Provinciale Landbouwkamer, Boerenbond, AVBS, dé sierteelt- en groenfederatie, de Koninklijke Maatschappij voor Landbouw en Plantkunde en KBC Bank & Verzekering.

NEERSLAGGEGEVENS OKTOBER 2013

De neerslaghoeveelheid voor de maand oktober 2013, dagelijks gemeten met een elektronische pluviometer op het PCS te Destelbergen, bedroeg 90,8 l/m². Tijdens deze maand werden er 23 neerslagdagen geteld.

In Fig. 1 wordt een overzicht gegeven van de neerslaghoeveelheden per etmaal.

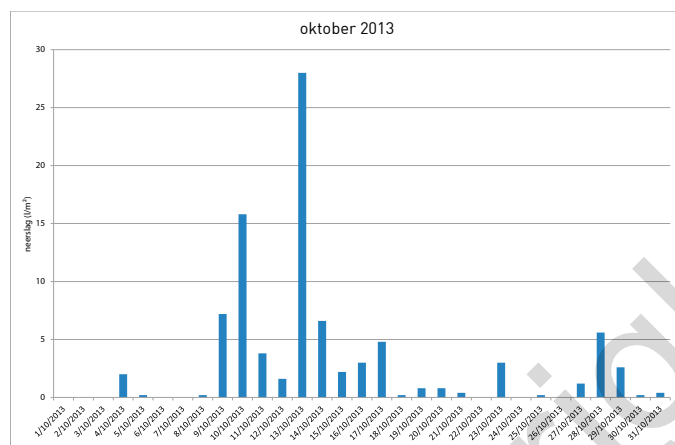

Fig. 1: Neerslaggegevens per etmaal voor oktober 2013

Uit Fig. 1 blijkt dat er vanaf 8 oktober tot het einde van de maand vrijwel dagelijks neerslag is gevallen. De meest intense neerslagperiode kwam voor tussen 9 oktober en 17 oktober. Tijdens deze 9 dagen (of minder dan de helft van het totale aantal neerslagdagen) viel er met 73 l/m² ongeveer 80% van de totale maandneerslaghoeveelheid. Tijdens diezelfde periode valt voornamelijk 13 oktober op. Op één etmaal is er toen 28 l/m² neerslag gevallen.

De totale neerslaghoeveelheid in oktober 2013 lag beduidend hoger dan normaal, doch meer opvallend was het hoge aantal neerslagdagen. Tijdens een normale maand oktober valt er 74,5 l/m² neerslag over een periode van 17 dagen.

De afgelopen 21 jaar viel er op het PCS tijdens de maand oktober gemiddeld 71,2 l/m². De droogste oktobermaand tijdens deze periode was in 1995 met 26,5 l/m², de natste was in 1997 met 133,9 l/m².

Bron: www.kmi.be

Onderzoek met steun van de Vlaamse Overheid, het agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie, de Provincie Oost-Vlaanderen, de Provinciale Landbouwkamer, Boerenbond, AVBS, dé sierteelt- en groenfederatie, de Koninklijke Maatschappij voor Landbouw en Plantkunde en KBC Bank & Verzekering.

Voor u gekiekt!

Bepaalde plagen, hier op Syringa, blijven actief door de zachte herfsttemperaturen.

Meer inlichtingen (waarschuwingen@pcsierteelt.be of 09/353.94.70).

Datum foto: 25 oktober 2013